

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

Kapitaldekning beregnes og rapporteres i samsvar med EUs kapitalkrav for banker og verdipapirforetak (CRR/CRD IV). SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. For foretaksporteføljene benyttes Avansert IRB. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer.

Per 31. desember 2022 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 13,5 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker 4,5 prosent og den norske motsykliske kapitalbuffer 2,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Fra 30. april 2022 har SpareBank 1 SMN mottatt et nytt pilar 2-krav. Satsen på 1,9 prosent er uendret, men i tillegg må banken ha ytterligere 0,7 prosent i pilar 2-krav frem til søknad om justering av IRB-modeller er behandlet. Motsyklisk kapitalbuffer vil øke til 2,5 prosent 31.mars 2023.

I henhold til CRR/CRDIV-forskriften kan ikke gjennomsnittlig risikovekt for engasjementer med pantesikkerhet i boligeiendom i Norge være lavere enn 20 prosent. Per 31. desember 2022 er det både i morbank og konsern foretatt en justering for å komme opp til 20 prosent gjennomsnittlig risikovekt. Dette er i noten presentert sammen med massemarked eiendom under kredittrisiko IRB.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2022 er den reelle satsen for morbank og for konsern 4,5 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2022 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Morbank			Konsern	
31.12.21	31.12.22	(mill. kr)	31.12.22	31.12.21
19.356	20.887	Sum balanseført egenkapital	25.009	23.241
-1.250	-1.726	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.769	-1.293
-458	-467	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-947	-961
-1.517	-1.314	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-1.314	-1.517
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-997	-989
-	-	- Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	784	568
-41	-72	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-89	-56
-495	-194	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-279	-560
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	-4	3
-202	-281	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-619	-648
15.393	16.833	Sum ren kjernekapital	19.776	17.790
1.250	1.726	Fondsobligasjon	2.106	1.581
-48	-47	Fradrag kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-47	-48
16.595	18.512	Sum kjernekapital	21.835	19.322
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
1.750	2.000	Ansvarlig kapital	2.523	2.226
-214	-210	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-210	-214
1.536	1.790	Sum tilleggskapital	2.312	2.011
18.130	20.301	Netto ansvarlig kapital	24.147	21.333

Minimumskrav ansvarlig kapital				
1 049	1 148	Spesialiserte foretak	1 351	1 248
1 016	901	Foretak	923	1 030
1 400	1 379	Massemarked eiendom	2 559	2 384
93	98	Massemarked øvrig	100	95
1 000	1 249	Egenkapitalposisjoner IRB	-	1
4 558	4 774	Sum kredittrisiko IRB	4 933	4 758
3	6	Stater og sentralbanker	6	4
106	82	Obligasjoner med fortrinnsrett	139	133
398	403	Institusjoner	276	299
1	187	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	207	29
188	143	Foretak	385	432
7	7	Massemarked	662	466
25	27	Engasjementer med pant i fast eiendom	109	128
279	90	Egenkapitalposisjoner	504	521
92	97	Øvrige eiendeler	162	142
1 098	1 042	Sum kredittrisiko Standardmetoden	2 450	2 154
35	27	Gjeldsrisiko	29	36
-	-	Egenkapitalrisiko	10	34
-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	1	1
433	458	Operasjonell risiko	853	817
26	30	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	101	93
6 150	6 331	Minimumskrav ansvarlig kapital	8 377	7 893
76 873	79 140	Beregningsgrunnlag (RWA)	104 716	98 664
3 459	3 561	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4 712	4 440
		Bufferkrav		
1 922	1 978	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2 618	2 467
3 459	3 561	Systemrisikobuffer, 4,5 prosent	4 712	4 440
769	1 583	Motsykliskbuffer, 2,0 prosent (1,0 prosent)	2 094	987
6 150	7 123	Sum bufferkrav til ren kjernekapital	9 424	7 893
5 784	6 149	Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav	5 639	5 457
		Kapitaldekning		
20,0 %	21,3 %	Ren kjernekapitaldekning	18,9 %	18,0 %
21,6 %	23,4 %	Kjernekapitaldekning	20,9 %	19,6 %
23,6 %	25,7 %	Kapitaldekning	23,1 %	21,6 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
191 697	210 227	Balanseposter	302 617	269 857
10 782	6 234	Poster utenom balansen	7 744	11 341
-1 042	-1 061	Øvrige justeringer	-1 985	-2 110
201 437	215 400	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	308 376	279 088
16 595	18 512	Kjernekapital	21 835	19 322
8,2 %	8,6 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,1 %	6,9 %